

[Tastesen]

kræver begrundelse for de afgørelser, der træffes, så borgerne kan forstå dem, vil være et stort fremskridt og et generelt skridt mod større retssikkerhed.

For det andet må reglerne om fri proces tages op til ny vurdering. I alle sager, herunder skattesager, må der være en udvidet adgang til fri proces, ikke mindst for lønmodtagerne, der jo ellers selv skal betale alle omkostningerne, hvis en sag ikke vindes. Beslutninger, der er af principiel karakter, skal ikke standses af økonomiske grunde.

For det tredje er det jo således efter retsplejelovens § 312, at sagsøgeren får sine omkostninger dækket, hvis han får medhold ved en domstol. Jeg er opmærksom på, at der ikke altid ydes en dækning, som omfatter alle sagsomkostninger; det var f.eks. ikke tilfældet ved Jauerdom nr. 1. Jeg mener, vi bør se på, om retsplejelovens § 312 er klar nok, så der ydes tilstrækkelig stor dækning til den sagsøger, der får medhold. Måske er det bare domstolene, der ikke vurderer sagsomkostningerne rummeligt nok. Hvis det er tilfældet, vil jeg gerne opfordre dommerstanden til en mere rundelig vurdering, der svarer til de faktiske omkostninger, men naturligvis inden for det rimelige grænse.

Af disse bemærkninger vil man kunne forstå, at vi i socialdemokratiet ikke kan stemme for hverken underændringsforslag, ændringsforslag eller lovforslaget.

Hagen Hagensen (KF):

Da vi havde førstebehandling af dette lovforslag, gav jeg udtryk for, at det i den form, det forelå, var noget, som det konservative folkeparti gerne så gennemført. Det er stadig væk vort synspunkt. Men den behandling, sagen siden har fået i udvalget, har vist, at det er noget, vi ikke kan komme igennem med. Det kan jeg beklage; jeg synes, det havde været rimeligt, om vi kunne have fået forslaget igennem, som det er fremkommet fra ministerens hånd. Det havde været rimeligt, om man havde fået skabt retsklarhed om, at man kan fratække de omkostninger, man har ved udførelse af skattesager.

Nu vel, det kan vi altså ikke komme igennem med. Nu er der af ministeren for skatter og afgifter med tilslutning fra regeringspartierne stillet et underændringsforslag, der går ud på, at man dog i hvert fald kan få om-

kostninger dækket fra og med behandlingen af skattesager for skatterådene, og vi håber på, at vi får dette underændringsforslag ført igennem. Skulle dette ikke blive tilfældet, må vi stemme for det af det radikale venstre stillede ændringsforslag, der går ud på, at man yder en omkostningsdækning fra og med sagsbehandlingen for landsskatteretten.

Jeg synes ikke, det er særlig godt noget af det, det skal jeg gerne sige, for forholdet er jo det, at vi, siden vi fik skattestyrelsesloven for nogle år siden, har formået at få klageantallet bragt ned. Der er langt færre klager til skatterådet, der er langt færre klager til landsskatteretten, og der føres i dette land ikke særlig mange skattesager for domstolene pr. år. Det har vist sig, at man ved at få dobbelt behandling i første instans ude hos ligningskommissionerne har opnået netop det, der var meningen: at få hurtig sagsbehandling, få den afgjort på lokalt plan, undgå klager og dermed sørge for, at folk fik deres rette skatteansættelse på så tidligt et stadi af en sag som overhovedet gørligt. Derfor beklager jeg sådan set, at man ikke kan følge det, der ville være det naturlige, nemlig at man allerede fra første instans fik adgang til at få dækket eller få godtgjort omkostninger ved at føre sagen.

Det er meget nemt at sige, at det kan klares med fri proces, og at det kan klares med nogle regler i retsplejeloven, men det er jo ikke sandt. Sådan er det bare ikke, for der er mange, der ikke vil falde ind under det regelsæt, hvad enten der er tale om fri procesregler eller andre retsplejeregler. De vil ikke kunne klare tingene gennem dette, og derfor har det været naturligt at søge at gennemføre forholdene som oprindeligt foreslået af ministeren.

Vi må betragte det, der nu sker, som en station på vejen, og uanset, om vi kommer igennem med det fra den ene eller anden led, som vi nu gør det, skal der nok vise sig at blive flere klager, og det var det omvendte, vi havde grund til at få igennem. Det vil betyde, at vi får noget omsvøb, flere klagesager, og det kan efter min mening hverken borgerne eller det offentlige være tjent med.

Men nu vel, med det gamle ord: »Hvad du evner, kast af i det nærmeste krav« skal jeg sige, at vi, såfremt vores underændringsforslag ikke måtte blive vedtaget, vil stemme